

Nordområdene – Norges nye industriløft

Foredrag ved Universitetet i Tromsø

Fredag 24. mars 2006

Finn Bergesen jr.

Adm. direktør i Næringslivets Hovedorganisasjon

Tema:

- Ressursrikdommen
  - Norges fortrinn i globaliseringen
  - Nord-Norges fortrinn
- Norges fjerde industriløft
  - Olje og gass i nordområdene
- Nordområde-politikk
  - Tre strategier

Globaliseringens effekter?

1

2

3

- Billig import
- Lavere priser
- Lavere renter
- Lavere lønnsvekst
- Høye råvarepriser
- Nye eksportmuligheter

Norsk økonomi

Konsekvenser:

- + Høyere effektivitet i bedriftene
- + Økt handelsoverskudd
- + Høyere vekst
- Lavere vekst i industri-sysselsettingen enn før
- Større krav til høy omstillingsevne i norsk økonomi

Nord-Norges andel av Norges samlede befolkning

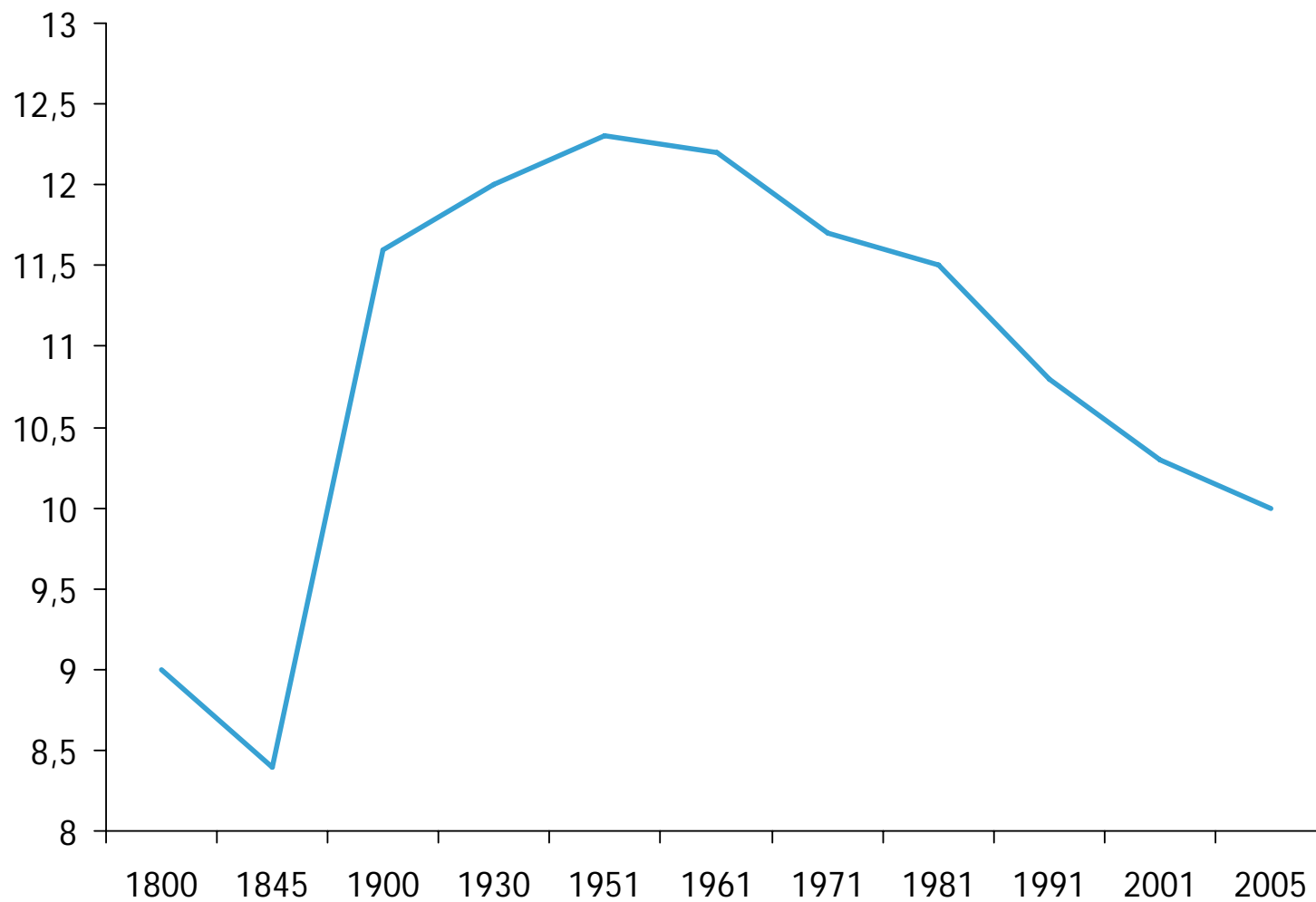

Foto: Opplysningskontoret for fisk

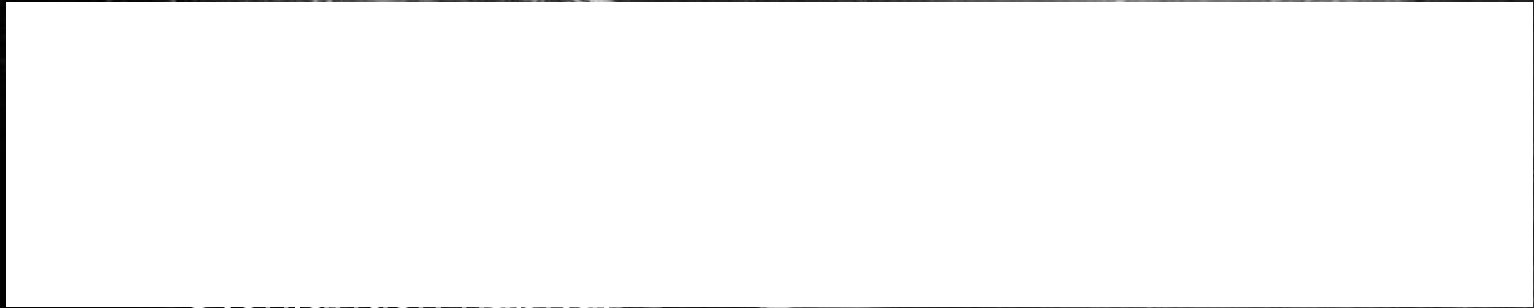

Foto: Hurtigruten

Foto: Statoil

Norges første industriløft

FOT. M. HIMBERG
SÅHEIM. ØST.

42 d * 21

Norges andre industriløft

- Gjenreisningspolitikk 1945 -
  - Norske ressurser
  - Statlig planøkonomi
  - Statlig kapital

Norges tredje industriløft

- Inn i oljealderen 1970 -
  - Norske ressurser
  - Statlig planøkonomi
  - Utenlandsk kapital og kompetanse

Norges fjerde industriløft

Nordområdene 2001 -

- Norske ressurser
- Norske bedrifter
- Norsk spisskompetanse

Omgivelser i endring

Mars 1999

15 \$/fat

Oktober 2003

30 \$/fat

April 2005

50 \$/fat

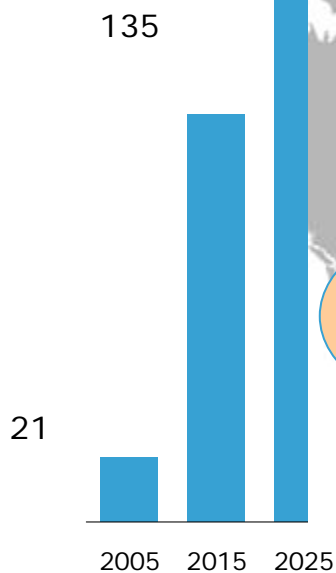
August 2005

66 \$/fat

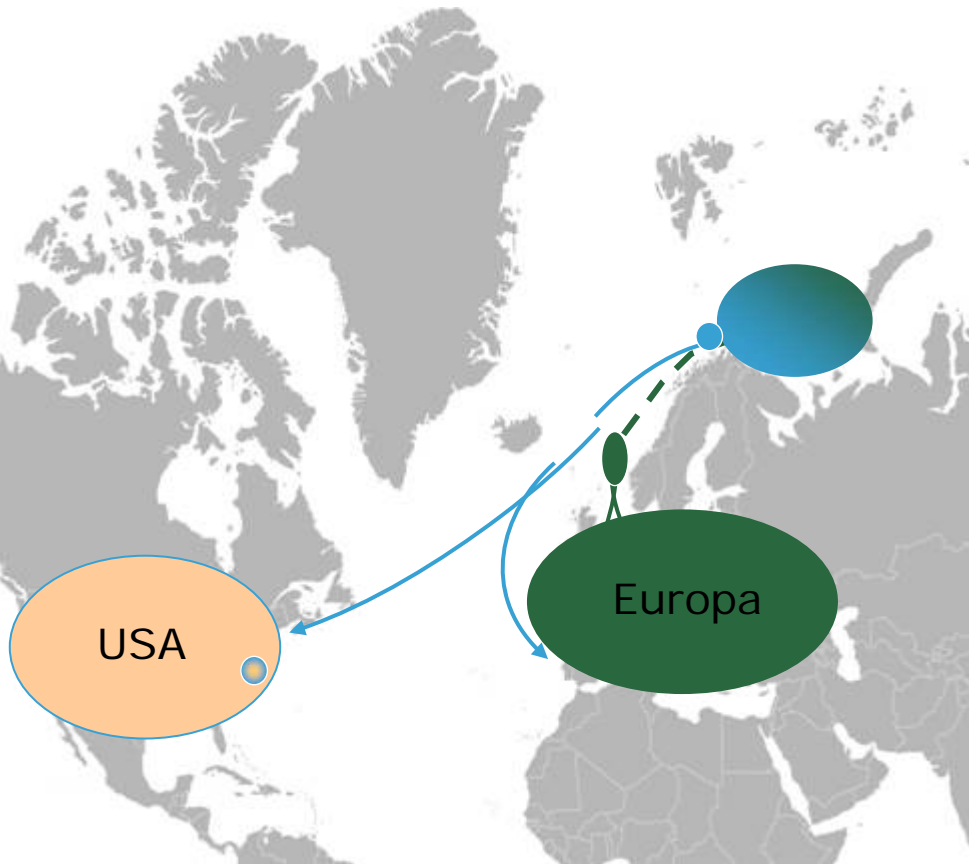
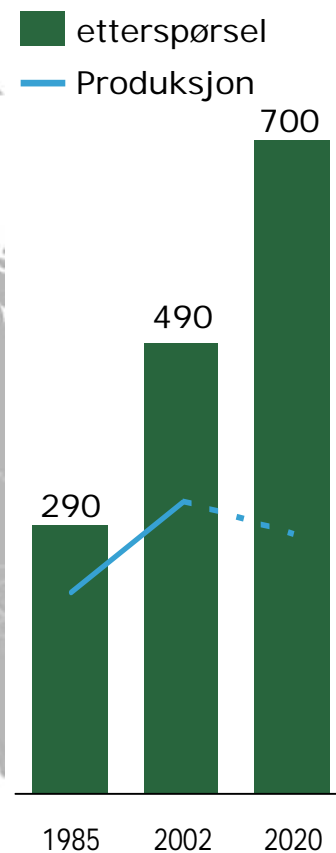
Økende etterspørsel etter gass i USA og Europa

Økende importavhengighet i viktige markeder

Import av LNG til USA (bcm per år)

Europa (bcm per år)

Kilder: US DOE, IEA 2005

Foto: Statoil

Nordområdene på den europeiske agenda

- 25 prosent av verdens uoppdagede olje- og gassreserver kan befinne seg i arktiske strøk
- Verdens energibehov vil øke med 50 prosent til 2030
- Olje og gass fra Nordområdene er viktig for Europas energiforsyning
  - I dag: Transport med skip
  - I fremtiden: Utbygging av infrastruktur for transport av gass fra norsk og russisk sokkel?

460 nye arbeidsplasser fra Snøhvit

Gir 60 årsverk i Finnmark som følge av økt forbruk..

På sikt vil Snøhvit finansiere en betydelig offentlig velferd

3,6 milliarder i skatter og avgifter fra Snøhvit i 2025 kan årlig finansiere.....

7.800 kommuneansatte
eller
8.200 sykehjemsplasser
eller
43.200 kommunale
barnehageplasser

NORGE SNURD PÅ HODET

Norge står foran en revolusjon. – Om tyve år kan Norge være snudd opp ned, sier Kjell Ro-

Her er et fremtids-scenario for 2025

FORSKER: Kjell Roald/ECON

Vi har laget et scenario hvor vi antas å leve i 2025. Dette er et scenario som er basert på de siste 2000 årene, og som gir et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

Nytt oljeventyr
I 2025 er det Nord-Norge som er i det økonomiske berømmet. Alle de økonomiske berømmetene er nå i Nord-Norge. Dette er et scenario som er basert på de siste 2000 årene, og som gir et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

Vi har laget et scenario hvor vi antas å leve i 2025. Dette er et scenario som er basert på de siste 2000 årene, og som gir et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

Skræmmebilder
ECONs scenario berører alle og takk, og er et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

- Mulighetenes land

Vi vet ikke om det er et scenario som er basert på de siste 2000 årene, og som gir et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

TRENGER IKKE STØTTE:

Som følge av en særdeles positiv utvikling i Nord-Norge kunne berømmetene bygges opp i landdelen gradvis bygges opp med et konsentrert område av nærings- og arbeidsplasser i sør-Norge.

MEST OPTIMISTISK:

Mens det på 1990-tallet og 2000-tallet ble sett pessimisme i Nord-Norge, viser målingene i 2025 et inntrykk som er det største fremtidsoptimisme. Det var det ingen på Østlandet som trodde var mulig i 2005.

I FRONT TEKNOLOGISK:

Vi finner flere bedrifter i landdelen som er helt internasjonale konkurransen.

2007
Et nytt gasfunn på norsk kontinentalsokkel i Barentshavet.

VEKSTBYENE:

Det bygges opp teknologisk næringsliv i en rekke byer. Akerselva og Alta biotek, Trondheim og Harstad, Bodo og Tromsø opplever kraftige vekstvekst. Sektoren flyttes fra byene i sør til nord.

2009
Den første LNG-båten fra Murmannk setter kursen mot USA.

2010
Det åpnes for leting etter utvinning i Barentshavet med 21 virksomheter. Fjere mindre selskaper utvinning i Barentshavet. Andre byggetrinn av LNG.

2011
Det gøres 2 store kombinerede olje- og gasfunn utenfor Vestlandet.

2012
Det påvises et drivstoffrik område i den fjerde forvaltningssonen i det tidligere område område.

2013-14
Coop start er et nytt oppkjøp av Finnmarkstjenesten basert på gasfunnet påst i 2008.

2014-15
Flere fiske og fiskerelaterte selskaper og etableringer i Finnmark og Nord-Norge.

2015-25
PUB har første fullstopp utvinning i Barentshavet med det nye Murmannk i et nytt oppkjøp av Finnmarkstjenesten og et nytt oppkjøp av Finnmarkstjenesten.

2016-25
Den første LNG-båten fra Murmannk setter kursen mot USA.

2017-25
Flere fiske og fiskerelaterte selskaper og etableringer i Finnmark og Nord-Norge.

PENGE-STRØMMEN SNUR:

Strømmen av investeringer har snudd seg fra sør til nord. Dette er et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

VINDU UTAD:

Nord-Norge er blitt Norge med internasjonale og utvalgte regioner i 2025. Andelen utvalgte i privat sektor har blitt høy.

Oslo-fjorden og Nordmarka blir puslete greier for dem som har vent seg til Finnmarks villmark

fra ECONs scenario

NYE ARBEIDSPLESSER

Nord-Norge er i 2025 en ledende landdel i Norge når det gjelder økonomisk utvikling og arbeidsplasser. Dette er et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

GASS GA FISK

LNG-båtene vil utvinne utvinning og fisk. Dette er et bilde av hvordan Norge kan se ut i 2025.

TURISTENE KOMMER:

Landdelen er preget av utvinning, sikker natur og flere nyheter på den flotte nordnorske naturen, og Nord-Norge har den største vilmarken i Norge.

Ressursstrategien

Ressursstrategien

- Kartlegg ressursene
- Gi grønt lys for drivverdige funn
- Profilér Nord-Norge i utlandet
- Avklar fiskerisoner og bekjemp overfiske

W-313

NOFO NORLENSE AS

Foto: NOFO Norlense AS

Medisinsk Klondyke-jakt i nord

Kunnskaps- og innovasjonsstrategien

Foto: Samfoto / Bård Løken

Kunnskaps- og innovasjons- strategien

- Sats på FoU – stimuler bedrifter og selskaper
- Norge skal være verdens beste land på miljø, teknologi og energi
- Bruk distriktspolitikken til å styrke SkatteFUNN og utviklingskontrakter

Fra FRAM til moderne havforskning

Et godt utgangspunkt:

- Nordområdestrategi må bygge på nasjonale kompetansemiljøer ved universitetene og høyskolene
- Universitetet i Tromsø: Toppkompetanse bl.a. innen polarforskning og næringsaktivitet i polare strøk
- Satsing innen realfag – stort behov for teknologer
- Satsing innen humaniora og samfunnsvitenskap: Russisk språk og kunnskap om Russland

Forskning nord!

- Prioritere tiltak som trekker næringslivet med:
  - Forskningsrådets brukerstyrte programmer (eks. Petromaks)
  - SkatteFUNN
  - Forsknings- og utviklingskontrakter
  - Leverandørutviklingsprosjekter
  - nye virkemidler?
- **Husk at olje og gass er drivkraften!**

Naboskapsstrategien

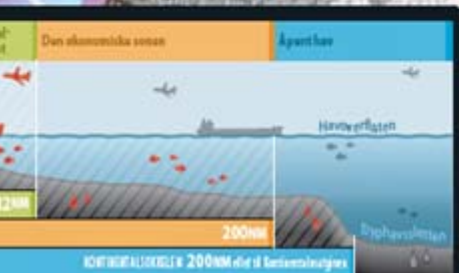
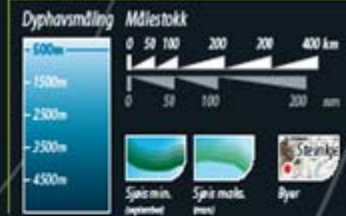

Naboskapsstrategien

- **Gi Russland grunn til å velge Norge som partner i nord**
- **Samarbeid med Europa og USA om langsiktige gassleveranser**

MARITIM JURISDIKSJON I NORD

Kart utarbeidet av
OceanFutures

Regjeringen inviterer til samarbeid i nord

Foto: Aftenposten

// *Skal vi lykkes, må vi satse sammen, alle deler av samfunnet. Ingen aktør kan alene utvikle virksomhet i nord.*

Jeg vil takke NHO. Denne årskonferansen er i seg selv et uttrykk for den type samspill og kompetanseheving som må til for at vi skal lykkes.

Statsminister Jens Stoltenberg
NHOs årskonferanse 04.01.2006

Harstad

Mo i Rana

Verdal

Ålesund

Kollsnes

Kårstø
Stavanger

Kongsberg

Grenland

Østfold

Kristiansand

Forutsetninger for å lykkes:

Vi har:

- Ressurser, kompetanse, kapital, teknologi
- Et investeringsvillig næringsliv

Vi trenger:

- Samarbeid myndigheter - næringslivet
- Opptrapping av forskning og utvikling
- Styrke det politiske nettverket internasjonalt
- Nødvendige juridiske avklaringer

Fremtidsrettede politiske beslutninger

